

Smittkällan

Aktuell information från Smittskyddsenheten Region Kronoberg– Nr 4/2024

Innehåll:

- Mycoplasma
- Vaccination mot influensa och covid-19
- Catch-up vaccination mot HPV
- Smittspårning klamydia
- Smitta i förskolan

Mycoplasma

Mycoplasma pneumoniae är en bakterie som kan orsaka luftvägsinfektioner och lunginflammation. I de flesta fall orsakar mycoplasmainfektion endast milda symtom och behöver då inte behandlas, men hos ungefär 10% utvecklas lunginflammation och då ges ofta antibiotika. Vanliga symtom är hosta, feber och huvudvärk. Hostan kan bli långdragen och kvarstår ibland i flera veckor.

Större smittspridning av mycoplasma i samhället sker ungefär vart fjärde till vart femte år och detta ihop med pandemin (då smittspridningen var väldigt låg) har sannolikt bidragit till den omfattande smittspridningen vi ser nu.

Mycoplasma är den vanligaste bakteriella orsaken till lunginflammation hos yngre vuxna, men med den omfattande spridningen som ses nu så insjuknar både äldre och yngre i lunginflammation.

Mer information finns på Folkhälsomyndighetens hemsida: [Mykoplasmainfektion \(Sverige, juli 2024\)](#)

Vaccination mot influensa och covid-19

Höstens vaccination har gått lite trögare än förväntat. Trots att vaccinationerna började tre veckor tidigare än föregående år så har färre individer över 65 år vaccinerat sig så här långt jämfört med de tre senaste åren. Fram tills mitten på december i år har cirka 68% av ålderspensionärerna vaccinerat sig jämfört med över 70% förra året och över 75% rekordsäsongen 2021-22. Särskilt bland de mellan 65-74 år är vaccinationstäckningen lägre än föregående säsong medan det ser bättre ut i gruppen över 75 år. Det är inte enbart i Kronoberg som vaccinationstäckningen bland äldre är lägre än förväntad utan det är tyvärr så i flera regioner vilket Folkhälsomyndigheten också informerat om.

[Vaccinationstäckningen för covid-19 och influensa behöver öka — Folkhälsomyndigheten](#)

Då smittspridningen gällande covid-19 är väsentligen oförändrad sedan september och influensafallen än så länge är få kommer det sannolikt vara aktuellt att vaccinera även en bit in på nästa år.

Även om risken för mer omfattande spridning av influensa och covid-19 över jul och nyår är låg så riskerar vi att få en samtidig topp i början av nästa år och då kan många bli sjuka samtidigt.

Catch-up vaccination mot HPV

Folkhälsomyndigheten har tagit fram rekommendationer om catch-up vaccination mot humant papillomvirus, HPV. Alla personer upp till och med 26 års ålder som inte vaccinerat sig tidigare rekommenderas vaccination.

[Rekommendationer om vaccination mot humant papillomvirus \(HPV\) — Folkhälsomyndigheten](#)

Vaccination mot HPV ingår i barnvaccinationsprogrammet sedan 2012 för flickor och sedan augusti 2020 erbjuds även pojkar vaccinet i årskurs fem. Syftet med rekommendationen om catch-up vaccination mot HPV är att fler ska få ett skydd mot HPV, och därmed en lägre risk för HPV-orsakad cancer.

Förutom livmoderhalscancer så orsakar HPV även cancer i bland annat munhåla, svalg och ändtarm.

Även dessa cancerformer kan förebyggas genom vaccination mot HPV.

Folkhälsomyndighetens utredningar och hälsoekonomiska beräkningar som ligger till grund för rekommendationerna visar på goda hälsoeffekter av vaccination till och med 26 års ålder både för kvinnor och män.

Arbetet med att implementera Folkhälsomyndighetens rekommendationer i Kronoberg har påbörjats men det återstår en del arbete och beslut innan catch-up vaccinationen kan komma igång. Förhoppningsvis kan vaccinationerna komma igång under nästa år, mer information kommer när beslut är tagna. Samarbete pågår också nationellt för att det skall bli så lika som möjligt i landet.

Smittspårning klamydia

Smittspårningsrutinen för klamydia har uppdaterats för att förtydliga vem som smittspårar och provtar de partners som uppges. Behandlande läkare (den läkare som handlägger en patient med positiv klamydia) ansvarar för att sätta in behandling, ge förhållningsregler och patientinformation samt remittera patienten till Centrala smittspårningsenheten för klamydia (remiss skickas i Cosmic i första hand). Om patienten har en pågående sexuell relation ansvarar behandlande läkare även för att partnern provtas och får behandling insatt (utan att invänta provsvaret). Detta skall ske samtidigt, eller så snabbt som möjligt för att undvika reinfektion.

Övrig smittspårning i form av kartläggning av vilka fler eventuella kontakter som skall provtas utförs av Centrala smittspårningsenheten för klamydia. Observera att kontakter kan söka hos valfri vårdgivare för provtagning (respektive enhet gör beställning i Cosmic) alternativt via egenprovtagning. Likaså har patienter med positiv klamydia rätt att söka vård för behandling på annan enhet än den där provtagningen skett.

Under våren planerar Allmänmedicinskt kunskapscentrum (AMK) tillsammans med Hudkliniken och Smittskyddsenheten en utbildning om sexuellt överförbara sjukdomar och smittspårning riktad till primärvården, mer information kommer från AMK i närtid.

Smitta i förskolan

Under hösten har smittskyddsenheten tillsammans med barnhälsovården erbjudit vårdcentraler och personal på förskolor en informationsträff om den uppdaterade vägledningen: [Smitta i förskolan — Folkhälsomyndigheten](#)

Syftet är att stärka samarbetet mellan BVC och de förskolor som vårdcentralerna har områdesansvar för, samt öka kunskapen hur man minskar risken för spridning av olika smittor på förskolorna i länet. Hittills har vi besökt ett tiotal vårdcentraler och på några ställen har vi varit flera gånger. Totalt har ungefär 100-150 personal från olika förskolor deltagit och fått ta del av information kring den uppdaterade vägledningen. Informationen utgår från ett bildspel som handlar om vanliga infektioner på förskolan, smittvägar, förebyggande åtgärder, när barn kan vara på förskolan samt vikten av systematiskt arbete med förebyggande rutiner.

Under informationstillfällena är det möjligt att ställa frågor och det har varit väldigt bra och givande diskussioner om hur vi tillsammans kan minska risken för smittspridning på förskolorna i Kronoberg. Nästa år har några vårdcentraler redan bokat in sig men det finns utrymme för fler så bara hör av er till oss på smittskyddet om ni önskar vara med!

Vi på Smittskyddsenheten önskar en God Jul och Gott Nytt År!

Smittskyddsenheten

Smittskyddsläkare: Christian Blomkvist
Bitr. smittskyddsläkare: Hampus Hjorton
Smittskyddssköterska: Cecilia Eriksson
Smittskyddssköterska: Jennifer Fältbacke

Tel: 0470-58 82 78
E-post: smittskyddet@kronoberg.se